

Josef Prokeš

Divadelní hry

Emodrink z Elsinoru

Rychlé šípy na kolenou

Josef Prokeš
Divadelní hry

Emodrink z Elsinoru
Rychlé šípy na kolenou

Masarykova univerzita
Brno 2012

Autor děkuje Lukáši Jungovi za zrežírování obou divadelních textů
a Pavlu Hamříkovi za původní scénickou hudbu v nich.

VĚNOVÁNO PAMÁTCE VENDULY BORŮVKOVÉ

© 2012 Josef Prokeš

ISBN 978-80-210-7718-8 (online : pdf)

ISBN 978-80-210-5973-3 (brožovaná vazba)

Obsah

Emodrink z Elsinoru 5

Rychlé šípy na kolenou
aneb Dlouhé Bidlo vítězí 41

Emoboy (Marcel Brož) recituje svoji báseň, obdivně k němu vzhlíží Pes Daniely Šiškové.

Emodrink z Elsinoru

divadelní hra o 6 obrazech na motivy Shakespearova Hamleta v překladu E. A. Saudka

Osoby

Každá postava by měla být specifikována způsobem své řeči s osobitými refrény, zámlkami, intonací promluvy, vlastními gesty i návyky. To si časem vytvoří příslušný herec s pomocí režiséra.

Barman

odkvétající sebestředný punkáč kolem neurčitých pětadvaceti-třiceti, navenek suverénní a sršící ironií, ve vztahu k okolí zdánlivě dominantní, uvnitř ale ve skutečnosti nejistý a duševně rozvrácený, skrývající svoji psychickou submisivitu; dovede měnit svoje vzezření i přesvědčení podle momentální situace; postupně u něj zjišťujeme náznaky bláznovství a propukajícího šílenství, které ovšem maskuje; mohl by být oblečen v černém triku i černých texaskách a mít na krku zavěšen „hamletovský“ přívěsek; citáty z Hamleta recituje s gustem a ochotnickým patosem, je vidět, že mu stylizace do této role dělá dobře; z nepatrných náznaků je patrné erotické jiskření mezi ním a Technocourou, stejně jako mezi ním a Emoboyem i Matkou, na všechny tři uplatňuje stejné techniky flirtování, které jsou ve svých důsledcích obdobně úspěšné i neúspěšné – domyslí herec a režisér

Host

životem zpustošený šedesátník, co za Husákova absolutismu emigroval do USA a nyní inkognito přijíždí poznat svého syna, který se narodil až po jeho odchodu a jehož nikdy neviděl; je oblečen v černých texaskách a černé košili, na krku zavěšen přívěsek s emblémem beat generation, na hlavě má při vstupu stetson; některá gesta by – jako otec – měl mít podobná s Barmanem

Technocoura	holčína svižná, rázná, provokující raperka každým coulem, skrývající arcitř ve svém nitru křehkou Ofélii; osobitost postavy si vytvoří herečka sama co do oblečení, promluvy i gest
Emoboy	předstíraný homosexuál s bílým obličejem, namalovanými očními linkami a stíny, piercing na dolním rtu, nosu, obočí i pupku, proužkované ponožky a sk8ové boty, černá mikina s kapucí, obě předloktí pořezaná, patka vlasů nasmažená přes oko, ženské džíny... celkově působí jak depresivní buzna ze hřbitova; měl by se však alespoň náznakem „zrcadlit“ v barmanovi, být jeho dvojníkem a současně i protikladem
Matka	utahaná padesátnice, která by chtěla být za třicátnici; ve vztahu k synovi se u ní objevují náznaky incestu
Dance Master	vysoký blondák, ďábel, zjevující se v podobě anděla, jak praví sv. Pavel v druhém listu Korintským
Taneční partnerka	jaká bude momentálně k dispozici Dance Masterovi, protože s ním musí být perfektně tanečně přizpůsobena
Pes	hraje jej člověk; nejprve se oddaně lísá k Hostovi, po jeho smrti se stejně oddaně začne lísat k Barmanovi, aby názorně demonstroval českou psí povahu, podle možností a režijní nápaditosti se po svém způsobu zapojuje do dění na jevišti, a to štěkotem souhlasným i nesouhlasným, vytím, lísáním se atp., až v samotném závěru hry pronese lidským hlasem slavnou shakespearovskou repliku
	Ve hře jsou užity úryvky písní „Sladké je žít“ Langstona Hughese, „Chtěl bych mít kapelu“ z repertoáru skupiny Visací zámek a „Hrobař“ skupiny Premiér – vše staženo z internetu. V jednom místě je citována Bible kralická. V textu se prolínají citáty ze Shakespearovy tragédie „Hamlet, králevic dánský“, jak ji v překladu E. A. Saudka vydalo nakladatelství

Scéna

Umění lidu, Praha 1950. Rovněž užitý Sonet LXVI Williama Shakespeara je v překladu E. A. Saudka. Citace Shakespeara v ironizujícím neopostmoderním duchu navazují na inscenaci „Hamlet, králevic dánský“ studentského divadla Fakulty informatiky Masarykovy univerzity (režie Josef Prokeš, roli Hamleta ztvárnil Zdeněk Filipec – premiéra 14.5.2003).

Jsme v malém obskurním nočním baru s fiktivním hracím automatem a fiktivní hudební skříň (viz dále). Scéna je minimalistická: tmavé pozadí, náznak barového pultu, stůl se třemi židlemi nyní uloženými na desce stolu nohama vzhůru. Dále může být využito rekvizit, které jsou momentálně k dispozici ve fundusu toho kterého divadla, např. věšáku, zrcadla, umělé květiny atp. Jsou-li na scéně k dispozici dva vchody, potom jeden slouží jako vstup do baru, druhý s nápisem WC je vchodem na toaletu – ten by se ale dal vyřešit i případným paravánem. Na zadní stěně visí zažloutlá cedulka zapovídající nalévání alkoholu mladistvým a podnapilým. Vedle ní dominuje zadní část jeviště na provázku zavěšený karton s plakátem kýčovitě propagujícím styl techno. Někde nade dveřmi je amatérsky vyvedený nápis Night Club Elsinor. V koutě je opřena omlácená kytara. Na věšáku visí černé zmačkané sako a vedle něj další sako gründersky fialové, jaké s oblibou nosila naše novopečená buržoazie první poloviny devadesátých let XX. století. Děj hry záměrně není co do času přesně stanoven, ale mohlo by to být dejme tomu v nějaké mlhavé současnosti či nadčasovosti. Rádi bychom však předpokládali, že si každý z diváků příběh dosadí do svých vlastních souvislostí časoprostorových i osobních, že jej bude vnímat skrze své individuální zkušenosti a zážitky.

1. obraz

Barman *Vchází do setmělé scény a rozsvěcuje světlo – práce se světlem podle možnosti. Sundává ze stolku židli a staví je na zem. Urovnává křivě visící cedulku se zákazem nalévání alkoholu mladistvým a následně i techno plakát. Uvazuje si barmanskou zástěru. Rutinně, spíše mimoděk nežli záměrně, dýchne na skleničku, přešetí ji zástěrou a prohlédne proti světlu. Pak si do ní nalije ke dnu doušek z litrové láhve tuzemského rumu. Mazlí se rozkošnický s prvním douškem, krouží tekutinou ve sklenici, pak ji naráz vypije a otřese se odporem. Následně vyndá zpod baru prázdnou litrovou láhev jamajského rumu, zasune do ní plastový trychtýřek a přelije do ní obsah láhve rumu tuzemského. Prázdnou láhev od tuzemáku schová pod pult. Potom si pohrává s trychtýřkem a zkouší, zda by se skrze něj dal do ucha nalít jed. Vyndá zpod barpultu sáčky s kořením a čichá k nim – lékořice, skořice. Třetí ze sáčků má na sobě vyobrazenou lebku se zkříženými hnáty a s nápisem JED. Pak znovu čistí a leští skleničku, nalije si do ní „jamajský“ rum, dá ze skleničky přičichnout divákovi v první řadě, nabídne mu gestem ochutnání, když divák odmítne (snad odmítne, protože to bude pouze čaj), tak rum vypije. Mlaskne. K divákovi spiklenecky Kdepak tuzemák! Džamajský rum je džamajský rum. Přichází k fiktivnímu hracímu automatu. Stojí čelem k divákům a pantomimicky na automatu hraje. Na svoji pusou vytváří potřebné zvuky. Tato pantomimická etuda musí být brilantní a diváci by se při ní měli pobavit a uvolnit. (zvóní mobilní telefon) Najtklub Elsinor, slyším! – – Ano. – – Ano. – – Ne! – – Byl nervózní jako z divokých vajec. – – Rozumím. Končím. Potom si na fiktivním displeji hudebního přehrávače navolí píseň podle svého vkusu. Úderem pěstí nebo kopnutím do přístroje se spustí ryčná supermoderní techno odrhovačka a on na ni začne tancovat. To svého tance zapojí i jednu židli, kreace se židli by měla být choreograficky nápaditá.*

- Host se Psem** *vcházejí a zůstanou stát v pozadí, Barman si jich nevšimne; Host otevřením úst zdraví, ale není jej v randálu z hudebního automatu slyšet*
- Barman** *náhle postřehne cizího návštěvníka a jeho tanec přejde plynule do jakéhosi pokusu o zamaskování předchozí činnosti; předstírá, že židli jenom zástěrou utírá; pak se zastaví, hudba dál rámusí, a on si teprve nyní JAKO všimá nově příchozího; hudba posléze zmlkne*
- Host** *Máte tu veselo. A útulno. (hodí na stůl svůj americký stetson, odepíná psa z vodítka a vodítko pohodí vedle klobouku na stůl – vodítko bude následně využito jako rekvizita)*
- Barman** *(napůl pro sebe a napůl k divákům) Vymknuta ze svých kloubů doba šílí. (po pauze ironicky) I vám přeji dobrý den, pane host.*
- Host** *Tady zdraví první hostě? Ve světě bývá zvykem, že zákazník vítá personál. (sedá si na židli, s níž Barman předtím tančil; než na ni ale usedne, zopakuje nějaký prvek předchozí Barmanovy manipulace se židlí – nebo si vytvoří prvek nový, aby tak dal najevo, že si tanečku s židlí všimnul, spolu s ním se do jeho kreace zapojí po svém způsobu i Pes; mělo by to působit bizarně)*
- Mimochodem, zdravil jsem, i pes na pozdrav štěknuł, jenže v tom randálu jste nás oba jaksi ráčil přeslechnout. (pes dotvrzuje kýváním hlavou slova svého pána)*
- Barman** *Vymknuta ze svých kloubů doba šílí
Že jsem se zrodil, abych napravil ji.*
- Host** *(přistupuje na Hamletovu hru) Jakpak se pořád máte, drahý princí?*
- Barman** *Děkuji za optání. Dobře.*
- Host** *Znáte mě, výsosti?*
- Barman** *Jako své boty. Jste koňský handlíř.*
- Host** *To nejsem, princí.*
- Barman** *Vaše chyba. Kéž byste měl tak poctivou živnost!*
- Host** *Poctivou, princí?*
- Barman** *Ano, pane. Být poctivec, to dneska znamená být jeden z deseti tisíců.*
- Host** *Svatá pravda, princí.*

- Barman** *(opouští roli Hamleta a je překvapen, že neznámý Host zná její repliky – po pauze provokativně)* Co si dáme, pane host? Nebo jste se přišel jen ohřát? A zahrát si v Shakespearovi?
(během následující konverzace Barman provokativně vyfukává cosi na svém mobilním telefonu, aby tak Hostu dal najevo, jak je podobný služební rozhovor pod jeho úroveň a jak jej Host vlastně svými objednávkami obtěžuje)
- Host** Já si dám whisky. Psovi stačí miska vody.
- Barman** *(nádech s očima ke stropu)* Whisky nevedem.
- Host** Tak si dám koňak, *(přemýšlí)* hennessy.
- Barman** Hennessy nevedem.
- Host** Tak obyčejnou výčepní lihovinu.
- Barman** *(je překvapen a znejistí)* Tu taky nevedem.
- Host** Vedete vůbec něco?
- Barman** Vtipný! – Džamajský rum. – Vedem.
- Host** Obyčejný tuzemský nemáte?
- Barman** Jsme nóbl podnik. Pro lepší hosty.
- Host** *(rozhledne se)* To vidím. *(směřem k plakátu)* Pro lepší hosty ve stylu techno. – – A tak tedy „džamajský“. Škoda, měl jsem rád tuzemák.
- Barman** *(nalévá)* Pane, takový svinstvo jako tuzemák si kupte na rohu v samošce a vypijte je pod mostem s bezďáky. My vedem výhradně rum džamajský, jaký konzumoval Bob Marley. *(postaví před Hosta šampri a předvede pohybově Boba Marleyho)* A na psy tady, pane host, nejsme zařízení. *(pes na něj zavrčí a barman uskočí, potom ale nad psem mávne rukou)*
- Host** *(sledoval předchozí taneček podezřavě)*
Poslyšte... Chodí sem vůbec ženský?
- Barman** Dovolte! Zrovna... *(přemýšlí)* předevcírem tu jedna byla. Odnesla si Polonia.
- Host** Polonia?
- Barman** Polonia. Probodli ho omylem támhle za závěsem.
(ponechejme na divácích, zda to přijmou jako ironii nebo cosi enigmatického; sám autor hry v tom dosud nemá jasno)

- Host** Jo Polonia, koho jiného než Polonia, že? – V té vaší hudební klimprkastli máte samá podobná – – skladby, jak jste poslouchal?
- Barman** Smetanu ani Kmocha nevedem. Ani Vaška a Evu. *(smířlivě a zkusmo)* Bylo by tu acid techno. Nebo ambient.
- Host** Tak to raději tlačenko s cibulí.
- Barman** *(zarazí se, pak ale pochopí ironii a beze slova se uraženě přesune k barpultu; stojí tam strnule, jako kdyby spolknul pravítko)* Pane host, já jsem tu řádný barman na fultajm a já si vyprošuji, aby kdejaký ometák... tlačenko s cibulí! My jsme tu nóbl podnik pro nóbl hosty! Když máte rád psy, za rohem je čínská restaurace. *(čte si SMS z mobilu)*
- Host** Co to čtete, princí?
- Barman** Slova, slova, slova.
- Host** Oč tam jde?
- Barman** Mezi kým?
- Host** Myslím, co je obsahem té esemesky?
- Barman** *(vychutnává si svoji absurdní recitaci)* Pomluvy, pane. Ta zlolajná es em es tvrdí, že starci mají šedivé skráně, že jejich tváře jsou svraskalé, že jejich oči roní smolu a švestková povidla, a že oplývají nedovtipností a navrch náramnou slabostí beder; čemuž, pane, všemu bez výhrad a z celé duše věře, přec nemám za slušné to rozhlašovat, neboť vy, pane, sám byste došel mého věku, kdybyste jako rak mohl kráčet pozpátku.
- Host** Popsal jste mě přesně, princí. Právě nyní jako rak ve vzpomínkách kráčím pozpátku až do vašich telecích let, kdy jsem byl dámám libý jen ze samé podstaty svého mládí. Žádné vrásky, vlasů habaděj a život před sebou jak prostřený čistý ubrus. Taky jsem se, jako vy, cítil být Hamletem. Dnes už bych se mohl zjevovat jenom jako duch otce Hamleta. *(improvizuje zpěv a jeho pejsek při tom tancuje na zadních; Host má v ruce pamlsek pro Psa a pomocí onoho pamlsku Psa navádí do kruhů a smyček)*
- Jsem trapným Hamletem, jenž zkazil představení,
a pláču nad létem, když voda v led se mění,
jevištěm zaznívá gong přibouchnutých dveří,
když hra je bláznivá, nikdo jí neuvěří.